

[Carlsen-Skiødt.]

tive Folkeparti, var denne Ordning i det væsentlige opretholdt. Efter det Lovforslag, der nu vil blive vedtaget, vælges der en Skolekommission, som har hele Indstillingsretten med Hensyn til Lærere, og den Indstillingsret, Sogneraadet hidindtil har haft, fratages dette.

Som Sogneraadsformand i en lang Periode vil jeg sige, at saaledes som Lovforslaget nu bliver vedtaget, vilde jeg, hvis jeg var kommet til at arbejde under Loven, ikke lade mig Indstillingsretten fratage; jeg vilde sige til mine Medlemmer: Loven er affattet saaledes, at formelt er Indstillingsretten frataget Sogneraadet, men reelt er Forholdet dette, at Sogneraadet kan vælge sig selv til Skolekommissionen. Jeg gad se det Sogneraad, der ikke i det væsentlige deler mine Tanker.

Sogneraadene vælges politisk, altsaa det samme Forholdstal, hvorefter Sogneraadene vælges, er afgørende ogsaa ved Skolekommissionernes Sammensætning; Skolekommissionerne vælges af Sogneraadet, og det vil igen sige, at Skolekommissionerne bliver rent politiske. Det vil sikkert meget hurtigt vise sig, at denne min Betragtning er rigtig; men saa vil jeg spørge: Hvor bliver saa den store indflydelsesrige Stilling af, som Forældrene skulde have? Hidindtil har man dog haft en Skolekommission ved Siden af Sogneraadet, nu bliver Sogneraadet enevældigt.

Der er den Ulempe, at i mange Tilfælde kan hele Sogneraadet ikke faa Skolekommissionens Ret til Indstilling, fordi Skolekommissionen højst bestaar af 9 Medlemmer, og mange Steder er Kommunalbestyrelserne betydeligt større.

Men der er een Ting til, jeg gerne i den Forbindelse vil gøre opmærksom paa. Det har gentagne Gange været sagt, at der vil blive god Anledning for Sogneraadet til at vælge Præsten ind; Præsten kunde vente at blive valgt, som der har været sagt og skrevet saa meget om i de sidste Dage. Det vil imidlertid sikkert vise sig, at dette kun er Teori. Der er ingen Adgang for Præsten til at komme ind i Skolekommissionen, medmindre et Medlem af Sogneraadet træder fra, og jeg er sikker paa, at i mangfoldige Tilfælde vil Sammensætningen af Sogneraadene, politisk som den er, være af en saadan Art, at det vil være ugørligt, at Præsten bliver Medlem af Skolekommissionen, selv om der i Befolkningen er Ønske derom, fordi de politiske Repræsentanter maa ind ogsaa i Skolekommissionen.

Det vil sikkert ret hurtigt vise sig, at

saaledes er Forholdet. Derfor er det min Opfattelse, at Forældrenes Indflydelse vil blive langt ringere end hidindtil. Og tillige er det sikkert et Ønske, der næres af Undervisningsministeren, at det vil komme til at passe, hvad det ærede Medlem Hr. Vanggaard udtalte for et Øjeblik siden, at det gejstlige Tilsyn Skridt for Skridt trænges tilbage. Det aabner den Lov, som nu snart bliver vedtaget, Mulighed for.

Et Punkt, der vistnok ikke før har været nævnt under denne Debat, blev nu fremhævet af det ærede Medlem Hr. Viggo Hansen, og det forekommer mig, at han var fuldt berettiget til at fremhæve det. Det er den forøgede Udgift, der paalægges Samfundet. I Øjeblikket, hvor der er et Krav fra Vælgerne Side om Nedgang i Udgifterne, gaar man ind for at oprette en lang Række nye Konsulentstillinger, som der overhovedet ikke er Brug for, og med Hensyn til hvis Arbejde man er i nogen Tvivl om, hvad det skal være; men Lønninger til Vikarer maa selvfølgelig falde prompte, og det samme gælder jo Provstens og Amtmandens Medhjælp i Sagerne. Hele dette Arbejde har hidtil været gjort forsvareligt uden særligt Vederlag. Her faar Landets Befolkning en forøget Udgift. Det er ogsaa en Ting, man ikke kan se bort fra i disse Tider, hvor Kravet om en Nedgang i Udgifterne er saa stærkt.

I det hele taget forekommer det mig, at dette Lovforslag taget som Helhed er langt ringere end den Ordning, vi har. Den nye Ordning vil meget mindre end den nuværende blive tilfredsstillende for Befolkningen, for hvem den skulde være Tjener. Den vil sikkert ogsaa blive mindre tilfredsstillende for Lærerne, fordi det Tilsyn, der har været, Præsten bistaaet af den valgte Kommission, sikkert har været et Tilsyn, der de allerfleste Steder har virket tilfredsstillende. Et andet Tilsyn paa lang Afstand vil sikkert paa mange Maader komme til at virke mere uheldigt for Lærerne. Hverken Lærerne eller Befolkningen vil være tjent med den nye Lov.

Nissen: Kirke- og Skolespørgsmaal er jo af den Art, der bunder dybt i Samfundet. Det mærker man alle Vegne, hvor de Spørgsmaal kommer frem, der bliver der altid en livlig Drøftelse, og dette er da ogsaa Tilfældet her i Folketinget og har været det de sidste Dage, hvor de Spørgsmaal er blevet drøftet.

Det foreliggende Lovforslag handler om Skolens Styrelse og Tilsyn, og vi kan vel nok være enige om, at det er et vigtigt